

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **L. V.**
zastoupený obecnou zmocněnkyní I. V.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2019 č. j. MPSV-2019/33977-923

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2019 č. j. MPSV-2019/33977-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 20. 10. 2017 č. j. 140043/2017/HAV, jímž správní orgán zamítl jeho návrh na změnu výše příspěvku na péči a bylo rozhodnuto o poskytování tohoto příspěvku v původní výši 880 Kč měsíčně. Žalobce namítal, že jeho zdravotní stav se za 1,5 roku velice zhoršil, chodí o dvou francouzských holích, a to i doma. Má neuropatii dolních končetin. Neuropatie se začíná projevovat i na horních končetinách. Je po dvou infarktech. Má bérkové vředy, kýly, které nelze operovat, protože je rizikový pacient. Váží 136 kg. Přestože mu manželka vaří diety, váhu se mu z důvodu nedostatku pohybu nedaří snížit. Rozhodnutí žalovaného je nesprávné, neboť nezvládá i základní životní potřebu mobilita. Manželka mu pomáhá vstát z postele, musí ho přidržovat, když si sedá na židli. Ze židle sám už nevstane, musí mu také pomáhat. Nezvládá i základní životní potřebu stravování. Manželka mu vaří dietní jídlo, vše mu naporcuje, přinese na stůl, protože po bytě chodí s pomocí dvou berlí a přenést jídlo by nedokázal. Navíc mu byla zjištěna neuropatie i na horních končetinách. Nemá cit v prstech a dostává do rukou křeče. V roce 2017 jedl příborem, nyní jen lžící. Dietní režim a obsluhu by nezvládl. Nezvládá i základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby. Je sice schopen si sednout na toaletní mísu, ovšem v žádném případě nevstane, a to i přesto, že má namontována madla. Manželka mu musí pomoci se zvednout. Po výkonu fyziologické potřeby ho osprchuje, neboť tento úkon nezvládá. Nezvládá ani základní životní potřebu osobní aktivity. Poznamenal, že dříve rád luštil křížovky, četl si, nyní je uzavřený do sebe, nechce se stýkat s přáteli, neboť si je vědom toho, jak špatně dopadl a nemá z toho dobrý pocit. Nezná nic než návštěvy lékařů.
2. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Shrnul průběh správního řízení, obsáhle citoval z posudku PK MPSV. K základní životní potřebě d) stravování žalovaný kromě jiného konstatoval, že k neschopnosti zvládat stravování může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě obou horních končetin nebo anatomické ztrátě podstatných částí obou horních končetin s nemožností využít protézu k uchopení věci, při ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, při praktické a úplné nevidomosti obou očí a také při těžkých duševních poruchách, spojených se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stravovací stereotypy. Naservírování stravy (přemístění stravy a nápoje z místa přípravy na místo konzumace) je možno realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo např. převezením na servírovacím stolku nebo na invalidním vozíku. Samotný údaj o používání dvou francouzských holí nebo invalidního vozíku nemusí podmiňovat neschopnost naservírovat stravu. Předpokladem k tomu však je zejména zachovaná funkce obou horních končetin a přiměřené duševní kompetence. Žalovaný poznamenal, že dle provedeného sociálního šetření žalobce pije z hrníčku nebo sklenice, k jídlu používá příbor nebo lžici. Sám uvedl, že je schopen si stravu naporcovat, namazat, vybalit potraviny z obalu nebo si oloupat ovoce, jídlo, nápoj ani předměty denní potřeby nepřenesl. Posudková komise MPSV uvedla, že i při popsání postižení horních končetin je žalobce schopen si připravit jednoduchou stravu a nápoje, je schopen chůze na krátkou vzdálenost s oporou dvou francouzských holí, nemá klaudikační potíže. K naservírování a přenosu – převozu může použít facilitační pomůcky (chodítko, servírovací stolek apod.), které se posudkově připouští. Co se týká základní životní potřeby g) výkon fyziologické potřeby, z provedeného sociálního šetření dle žalovaného plyne, že si žalobce na toaletu zajde sám, očištění rovněž provede sám. Na toaletě používá madlo. I při popsání postižení horních i

dolních končetin je žalobce schopen se chytit madla a vstát. Je schopen chůze na krátkou vzdálenost s oporou dvou francouzských holí, nemá klaudikační potíže. Může také použít nástavec na WC, k močení bažanta apod. Osprchování po výkonu fyziologické potřeby není nutné provádět po každé potřebě a je zahrnuto v základní životní potřebě f) tělesná hygiena, která byla hodnocena jako nezvládaná. K základní životní potřebě a) mobilita, kromě jiného uvedl, že k neschopnosti mobility mohou vést těžká postižení až úplná ztráta funkce obou dolních končetin na podkladě vrozených nebo získaných vad bez ohledu na etiologii. Plegie znamená, že není přítomna motorická ani senzorická funkce, příp. je zachována nekompletní senzorická funkce, svalová síla 0 – 1. Minimálně těžká paréza (svalová síla 2) by měla být prokázána obvykle na dvou končetinách. Osoba bývá pro své zdravotní postižení zpravidla odkázána na použití invalidního vozíku. Za potřebu pomoci nebo dohledu druhé osoby při mobilitě nelze považovat doprovod při vycházce z důvodu zvýšení bezpečnosti pro běžné riziko pádu seniora. U žalobce žádné z těchto zdravotních postižení nebylo ze zdravotnické dokumentace prokázáno. Žalobce je schopen chůze na krátkou vzdálenost s oporou dvou francouzských holí, nemá klaudikační potíže, při chůzi potřebuje odpočinek, což se posudkově připouští, zrovna tak jako se posudkově připouští chůze s oporou kompenzačních pomůcek. Posudková komise tedy hodnotila základní životní potřebu a) mobilita jako zvládanou. K základní životní potřebě j) osobní aktivity, žalovaný poukázal na to, že u schopnosti vyřizovat si své záležitosti se hodnotí pouze každodenní aktivity, nikoliv např. neschopnost navštívit lékaře. Takovou službu lze též vyřídit prostřednictvím návštěvní služby v přirozeném sociálním prostředí, v němž se posuzovaná osoba zdržuje. V době sociálního šetření žalobce uvedl, že sleduje televizi, luští křížovky nebo procvičuje jemnou motoriku tím, že skládá loď Titanic. Chůzi si cvičí na balkóně, kde se oběma rukama přidržuje zábradlí a jde vždy 10 m tam a 10 m zpátky. Udržuje vztahy s rodinnými příslušníky, rodinou. Je orientovaný, komunikující. Dle zdravotnické dokumentace je žalobce plně orientovaný všemi směry, komunikuje, z medicínského hlediska není důvod pro to, aby nebyl schopen dodržovat denní režim. Základní životní potřeba i) osobní aktivity tedy byla hodnocena jako zvládaná.

3. Krajský soud v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
4. Ze správních spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti. Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě byl zamítnut návrh na změnu výše příspěvku na péči a bylo rozhodnuto poskytovat příspěvek na péči v původní výši 880 Kč měsíčně. Správní orgán I. stupně odkázal na posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem OSSZ v Karvině ze dne 1. 9. 2017, podle něhož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje žalobce pomoc při těchto základních životních potřebách: oblékání, obouvání, tělesná hygiena, péče o domácnost. V posudku OSSZ Karviná ze dne 1. 9. 2017 je uvedeno, že se v případě žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje tělesné schopnosti a má vliv na funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb. Rozhodující příčinou je polymorbidita, především chronický algický vertebrogenní syndrom, senzomotorická polyneuropatie horních končetin i dolních končetin těžkého stupně (IV. – V.), dále ischemická choroba srdeční a stav po postintubační stenóze trachei. Výsledek sociálního šetření není zcela v souladu s doloženým zdravotním stavem. Dle zdravotní dokumentace je žalobce orientovaný,

hybnost končetin je přiměřená, ze zdravotního hlediska není důvod nezvládnutí brání léků. Proti minulému šetření lékař OSSZ nezohlednil i úkon fyziologické potřeby, neboť dle zdravotního stavu i sociálního šetření tuto životní potřebu zvládá. Rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností je dostatečný k pravidelnému, trvalému zvládnutí ostatních životních potřeb. Žalobce je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost).

5. Součástí spisu je i záznam ze sociálního šetření pro účely řízení o příspěvku na péči ze dne 13. 7. 2017, v němž je uvedeno, že žalobci poskytuje péči jeho manželka paní I. V. Zajišťuje mu osobní péči a veškeré běžné úkony v domácnosti – úklid, vaření, praní a žehlení prádla, nákupy, převlékání lůžkovin a nakládání s odpadem. Taktéž zajišťuje jeho veškeré osobní záležitosti jako zmocněnec. Sociální služby ani jiné agentury poskytující péči nejsou žalobcem využívány. Při příchodu sociální pracovnice žalobce seděl na gauči, pod sebou měl několik dek pro lepší vstávání. Žalobce byl schopen komunikace, dokázal adekvátně odpovídat na veškeré otázky, chápal smysl sociálního šetření. Pozorováním bylo zjištěno, že žalobce má černá oteklá lýčka. Manželka sociální pracovníci sdělila, že mu odumírají nervy a končetiny se mu neprokrvují. Z kompenzačních pomůcek žalobce používá dvě francouzské berle, madla ve sprchovém koutu a na toaletě a židli ve sprchovém koutu. Dále má speciální vyvýšenou postel (75 cm), vyrobenou na míru, aby se mu lépe vstávalo. K lékaři jej vozí zeť osobním automobilem. Manželka jej vždy doprovází. V zápise se dále konstatuje, že žalobce je schopen podpisu, zvládne i jiný jednoduchý písemný projev. Sám si však nezajde na úřady a nevyřídí si své osobní záležitosti. Ty vyřizuje manželka jako zmocněnec. Veškerá strava je mu připravována a podávána pečující osobou – manželkou. Ta sdělila, že žalobce trpí neuropatií a má necitlivé konečky prstů. Pije z hrníčku nebo sklenice, k jídlu používá příbor nebo lžíci. Žalobce sdělil, že je schopen stravu si naporcovat, namazat pečivo, vybalit potraviny z obalu nebo si oloupat ovoce. Rovněž si zvládne připravit pitný režim ve varné konvici nebo nalít minerálku. Jídlo, nápoj, ani předměty denní potřeby si však nepřenese. Předmět spadlý na zem, nezvedne. Sám si zajde na toaletu, očistu po výkonu fyziologické potřeby i manipulaci s oděvem zvládne. Na toaletě používá madlo. Je schopen se obléct od pasu nahoru. Z důvodu neuropatie si sám však nezapne knoflíky ani uzávěr. Rovněž se bez pomoci neobleče od pasu dolů, ani si neobuje boty. Pohybuje se s pomocí dvou vycházkových berlí. Při chůzi nezvedá špičky, a proto je velmi nestabilní a trpí častými pády. V doprovodu manželky ujde asi 100 m. S pomocí se posadí i postaví, je schopen setrvat vsedě. Na místě neustojí. Pokud jde po schodech, přidržuje se zábradlí, opírá se o berli a manželka ho jistí. Sejde nebo vyjde 10 schodů. Je orientovaný místem, časem, i osobou, rozumí mluvenému slovu, chápe souvislosti. K osobním aktivitám žalobce uvedl, že se nesdružuje v žádném zájmovém klubu ani organizaci, nenavštěvuje žádná zařízení. Sleduje televizi, luští křížovky nebo si procvičuje jemnou motoriku tím, že skládá loď Titanic. Chůzi si cvičí na balkóně, kde se oběma rukama přidržuje zábradlí a jde vždy 10 m tam a 10 m zpátky. Dřív rád vyřezával lupénkovou pilkou šperky z měděného plechu nebo ze dřeva.
6. Proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě podal žalobce odvolání, v němž poukazoval na zhoršení zdravotního stavu, kromě jiného uvedl, že má velké problémy s mobilitou, nemůže vstát z postele, ze židle, ujde jen do 100 m, s velkým problémem vyjde 4 schody do domu, v němž bydlí. Jinak jede výtahem. Není schopen dodržet program dne. Absolutně nezvládá vyřizovat si své vlastní záležitosti. Vše za něj dělá manželka. Nemá žádné aktivity jako jeho vrstevníci. Manželka mu vaří, chystá jídlo

na stůl, protože by to nezvládl. V důsledku srdeční slabosti mu otékají nohy, nemůže dobře dýchat.

7. O odvolání rozhodl žalovaný nyní napadeným rozhodnutím ze dne 19. 2. 2019 č. j. MPSV-2019/33977-923. Odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Žalovaný jako odvolací správní orgán si vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.
8. Z protokolu o jednání a z posudku posudkové komise MPSV ze dne 31. 1. 2019 vyplývá, že posudková komise vycházela ze zdravotní dokumentace praktického lékaře, z propouštěcí zprávy Fakultní nemocnice Ostrava, plicní oddělení, ve vztahu k hospitalizaci žalobce ve dnech 16. 11. 2017 až 20. 11. 2017, z nálezů MUDr. J. K., chirurgie z 23. 11. 2018 a 10. 12. 2018, z nálezů MUDr. M. M., dermatologie a lymfologie ze dne 5. 1. 2018, ze zpráv neuroložky MUDr. J. M. ze dne 9. 10. 2018, 9. 8. 2018 a 27. 6. 2018, z propouštěcí zprávy MUDr. J., neurologické oddělení, ve vztahu k hospitalizaci žalobce ve dnech 10. 7. 2018 až 13. 7. 2018 a ze sociálního šetření. Posudek obsahuje diagnostický souhrn, zjištění ze sociálního šetření o tom, že se žalobce pohybuje s pomocí dvou francouzských holí, je orientovaný, komunikuje, nají se sám, jednoduchou stravu si připraví, základní hygienu zvládne, celková s dopomocí. Fyziologickou potřebu zvládá, je schopen se obléci od pasu nahoru, bez pomoci si neobuje boty, dávkování léků zná, podává mu je manželka, během dne sleduje TV, luští křížovky, skládá loď, cvičí. Péči o domácnost zajišťuje manželka. Posudek rovněž obsahuje zjištění z výše uvedených lékařských nálezů a rovněž z nálezů MUDr. V. o kardiologickém vyšetření žalobce, rovněž z nálezů MUDr. H. o kardiologickém vyšetření v ambulanci Třinec, EMG vyšetření – nález MUDr. K. Posudková komise v posudkovém zhodnocení uvedla, že hodnotí částečně stejně jako lékař OSSZ – posuzovaný nezvládá čtyři základní životní potřeby – e) oblékání, obouvání, f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, j) péče o domácnost. Péče o zdraví přiznána pro zhoršenou jemnou motoriku rukou, potvrzenou EMG vyšetřením s nemožností si chystat denní medikaci. Zohledněna potřeba inhalací a převazů bércových vředů. Dle posledního neurologického nálezu je schopen chůze, klaudikační potíže nemá. Je orientovaný, je schopen si osobní záležitosti vyřídit sám, nejde však o každodenní činnost. I při popsáném postižení horních končetin je schopen si připravit jednoduchou stravu a nápoje. S použitím facilitačních pomůcek je schopen se zapojit do běžných denních činností, důležitá je redukce váhy, obezita velmi zhoršuje jeho celkovou výkonnost a také i depresivní ladění. Následně pak posudková komise uzavřela, že k datu 26. 6. 2017 i k datu jednání posudkové komise je žalobce osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat čtyři základní životní potřeby a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
9. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že žalovaný vycházel z předmětného posudku PK MPSV a dovodil, že posudek byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání, žalovaný jej považoval za úplný a přesvědčivý. Odkazem na závěry posudkové komise žalovaný uvedl, že k neschopnosti zvládat základní životní potřebu a) mobilita mohou vést těžká postižení až úplná ztráta funkce obou dolních končetin na podkladě vrozených nebo získaných vad bez ohledu na etiologii. Plegie znamená, že není přítomna motorická ani senzorická funkce, příp. je zachována nekompletní senzorická funkce, svalová síla 0 až 1. Minimálně těžká paréza (svalová síla 2) by měla být prokázána obvykle na dvou končetinách; osoba bývá pro své zdravotní postižení zpravidla odkázána

na použití invalidního vozíku. Dále žalovaný uvedl, že navíc schopnost chůze se hodnotí pouze do určitého dosahu a že u žalobce žádné z těchto zdravotních postižení nebylo ze zdravotnické dokumentace prokázáno. Dle žalovaného žalobce je schopen chůze na krátkou vzdálenost s oporou dvou francouzských holí, nemá klaudikační potíže, při chůzi je nutný odpočinek, což se posudkově připouští. Taktéž se posudkově připouští chůze s oporou kompenzačních pomůcek. S ohledem na uvedené pak žalovaný hodnotil danou základní životní potřebu jako zvládanou. K námitce, že žalobce není schopen dodržovat program dne a nevyřídí si vlastní záležitosti a vše za něj vyřizuje zmocněnec a že nemá žádné aktivity, žalovaný k základní životní potřebě i) osobní aktivity poznamenal, že se hodnotí pouze každodenní aktivity, nikoliv např. neschopnost navštívit lékaře, poštu nebo úřad, a že pro zvládnutí dané základní životní potřeby není stěžejní stav mobility, nýbrž zda posuzovaná osoba svým záležitostem rozumí, umí je vyhodnotit a řešit je na příslušném místě. Žalovaný poukázal na to, že dle zdravotnické dokumentace je žalobce plně orientován všemi směry, komunikující, a není tedy z medicínského hlediska důvod, proč by nebyl schopen dodržovat denní režim. K námitkám ohledně přípravy stravy konstatoval, že v rámci posouzení základní životní potřeby j) péče o domácnost je zahrnuta i aktivita spočívající ve vaření teplé stravy a nápoje, přičemž tuto základní životní potřebu shledal jako nezvládanou.

10. Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění k datu vydání napadeného rozhodnutí (dále jen ve znění pozdějších předpisů), osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I. (lehká závislost, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 3 nebo 4 základní životní potřeby, b) stupni II. (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 5 nebo 6 základních životních potřeb, c) stupni III. (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 7 nebo 8 základních životních potřeb, c) stupni IV. (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 9 nebo 10 základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
11. Podle ust. § 9 odst. 1 téhož zákona při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
12. Podle ust. § 9 odst. 4 téhož zákona, při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
13. Podle ust. § 9 odst. 5 téhož zákona, pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

14. Podle ust. § 2 vyhl. č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.
15. Podle ust. § 2a téže vyhlášky, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
16. Krajský soud předně konstatuje, že Nejvyšší správní soud (NSS) setrvale judikuje, že při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek o závislosti osoby. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí, též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je správní orgán při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěru uvedených některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost, či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebnou odbornou erudici (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 299/2014-25). Nenaplnění uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.r.s.
17. Rovněž je třeba zdůraznit, že uvedený posudek je třeba hodnotit jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů, v zásadě se však soud omezuje na hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudku (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. j. 6 Ads 158/2012-24, č. j. 6 Ads 23/2018-37), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, pak bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. NSS v této souvislosti připomenul, že jak posudková komise, tak správní orgány a soudy musejí mít na zřeteli, že s ohledem na sociálně citlivou situaci osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby a důležitost příspěvku jim poskytovaného, je zapotřebí postupovat při posuzování stupně závislosti osoby důkladně.

To platí zejména tehdy, pokud jsou podklady, z nichž posudková komise vychází, nejednoznačné, existují mezi nimi nesrovnalosti či rozpory, nebo pokud vůči nim posuzovaná osoba vyslovuje námitky (viz rozsudek NSS č. j. 3 Ads 262/2015-34).

18. K namítané základní životní potřebě a) mobilita, krajský soud uvádí, že podle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky k zákonu č. 108/2006 Sb., tj. výše citované vyhlášky č. 505/2006 Sb., se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popř. i s přerušováním, zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu 1 patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových. Krajský soud zastává názor, že posudková komise v citovaném posudku nedostatečně zhodnotila uvedené aktivity v rámci základní životní potřeby v oblasti mobilita ve smyslu přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky písm. a). Žalobce opakovaně, a to i v rámci sociálního šetření, uváděl, že není schopen sám vstát z postele, nevstane sám ze židle, pohybuje se pomocí dvou vycházkových berlí, v doprovodu manželky ujde asi 100 m, na místě neustojí, když jde po schodech, přidržuje se zábradlí, opírá se o berli a manželka ho jistí, sejde nebo vyjde 10 schodů. V rámci sociálního šetření také sdělil, že trpí neuropatií dolních i horních končetin. Z uvedeného je zřejmé, že žalobce zpochybňoval v rámci základní životní potřeby mobilita zvládání aktivity, zaujímání poloh, pohyb chůzí krok za krokem popř. i s přerušováním zastávkami v dosahu alespoň 200 m. S výše uvedenými tvrzeními žalobce se posudková komise v rámci posudkového zhodnocení nijak nevypořádala a její závěr ohledně zvládání základní životní potřeby a) mobilita žalobcem není nijak odůvodněn právě ve vazbě na zjištění ze sociálního šetření. Její strohý závěr, že žalobce je schopen chůze, klaudikační potíže nemá, je naprosto nedostatečný. Přitom neschopnost zvládat kteroukoli aktivitu, byť za použití běžných facilitátorů, v přijatelném standardu, má za následek závěr o nezvládání dané základní životní potřeby (§ 1 odst. 4 a § 2a prováděcí vyhlášky.)
19. Obdobné výtky lze uplatnit i ve vztahu k posouzení zvládání základní životní potřeby d) stravování. Podle přílohy 1d citované prováděcí vyhlášky se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim. Ze sociálního šetření, které bylo provedeno 13. 7. 2017 a které bylo rovněž podkladem posudkové komise, plyne, že stravu žalobci připravuje manželka, žalobce trpí neuropatií, má necitlivé konečky prstů, je schopen stravu si naporcovat, namazat pečivo, vybalit potraviny z obalu nebo si oloupat ovoce, rovněž zvládne připravit si pitný režim ve varné konvici nebo nalít minerálku, jídlo ani nápoj si však nepřenese, protože se pohybuje s pomocí dvou vycházkových berlí, je velmi nestabilní, jídlo mu podává manželka. Posudek posudkové komise žádné závěry ohledně základní životní potřeby stravování neobsahuje, toliko strohé konstatování, že i při popsaném postižení horních končetin je schopen si připravit jednoduchou stravu a nápoje. Soud má za to, že orgány lékařské posudkové služby závěr o zvládání základní životní potřeby d) stravování dostatečně a přesvědčivě neodůvodnily, neposuzovaly jednotlivé aktivity, které jsou pro schopnost zvládat tuto základní životní potřebu vymezeny v příloze č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., vůbec nehodnotily, nevypořádaly se se zjištěními ze sociálního šetření.
20. K základní životní potřebě g) výkon fyziologické potřeby krajský soud uvádí, že podle výše citované prováděcí vyhlášky, a to její přílohy 1 se za schopnost zvládat tuto základní

životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. Krajský soud na základě shromážděné spisové dokumentace dospěl k závěru, že žalobce zvládá tuto základní životní potřebu v rozsahu, v jakém ji vymezuje vyhl. č. 505/2006 Sb. V této souvislosti soud poukazuje na to, že schopnost samostatného přesunu na WC není součástí životní potřeby výkon fyziologické potřeby, ale je posuzována v rámci životní potřeby a) mobilita, stejně jako schopnost manipulace s oděvem před a po použití WC je posuzována v rámci životní potřeby e) oblékání a obouvání. Je nutno zdůraznit, že žalobce v rámci sociálního šetření uvedl, že si sám zajde na toaletu, očistu po výkonu fyziologické potřeby zvládne. Pokud žalobce v žalobě ve vztahu k této životní potřebě poukazoval na to, že po WC ho manželka osprchuje, neboť to nezvládá, je nutno k tomu uvést, že schopnost osprchovat se byla posuzována v rámci základní životní potřeby f) tělesná hygiena, kterou žalovaný hodnotil jako nezvládanou.

21. Žalobce dále namítal, že nezvládá základní životní potřebu i) osobní aktivity. Podle shora citované přílohy 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti. Ve vztahu k této základní životní potřebě krajský soud dospěl k závěru, že správní orgán a ani soud nemůže mít v posudku posudkové komise dostatečný podklad pro posouzení rozhodných otázek zvládání základní životní potřeby i) osobní aktivity. Posudek v tomto směru obsahuje opětovně jen strohé konstatování, že žalobce je orientovaný, je schopen si osobní záležitost vyřídit sám, nejde však o každodenní činnost. V posudku není vysvětleno, jak k tomuto závěru žalovaný dospěl, přitom v rámci sociálního šetření žalobce sdělil, že zvládne jednoduchý písemný projev, ovšem nezajde si sám na úřady a nevyřídí si své osobní záležitosti, ty vyřizuje jeho manželka jako zmocněnec. Posudková komise se v označeném posudku vůbec nezabývala tím, zda žalobce je schopen vykonávat aktivity obvyklé jeho věku a prostředí a stanovit si a dodržet denní program a nevysvětlila závěr, že žalobce je schopen si osobní záležitosti vyřídit sám.
22. Soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nutno zrušit pro vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť žalovaný vycházel z neúplného a nepřesvědčivého posouzení otázek zvládání základních životních potřeb a) mobilita, d) stravování a i) osobní aktivity. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V dalším řízení bude třeba závěry posudkové komise doplnit tak, aby z nich bylo zřejmé, z jakých důvodů žalobce zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby aktivity v rámci výše uvedených životních potřeb. Z důvodů ověření aktuálního a objektivního zdravotního stavu je rovněž namístě, aby PK MPSV žalobce osobně vyšetřila. Vhodné je i zvážit provedení nového sociálního šetření, a to s ohledem na značný časový odstup od sociálního šetření dne 13. 7. 2017.
23. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalobci v souvislosti s tímto řízením prokazatelně žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u

Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 29.11.2019

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně